ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրբ. վեցամսեայ 30 դրբ. Եռամսեայ 20 դրուշ. ԴԱՇՆԱԿՈՒԹԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրբ. — Վեցամսեայ 40 դրբ. Եռամսեայ 25 դրբ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.։

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N. 7 Cons/ple.

ԾԱՂԻԿ
ՕՐԱԳՐԻՐ

روزنجه ارمنیجه یومی وسیاسی غزتهسی "ڤاغز"

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ.

Կալաթա, Գալաթասարայ խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած լինի։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն կ՚ուղարկուի առանց չի ստորագրուելու։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԹ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 418

"ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1902 ՈՒՐԲԱԹ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՍՈՑԹԻ ԱՂԲԻՒՐ ՄԸ

Թիւրքական եկեղեցիներու Թաղական խորհուրդները չենք գիտեր թէ որչա՞փ իսլամութեամբ գլուխ կը հանեն իրենց պաշտօնը, բայց գոնէ վստահ ենք թէ բոլոր չեն կրցած օգտակիլ տեառնային դիւզադարձութիւններէ, որոնք կրնան անհամեմատ կերպով չհարիր ըլլալ իրենց եկեղեցւոյն։

Տարօրէն այս եզանակին, քիչ մը ամէն գիւղացուած է ընդհանրապէս հարստահարիչ եւ կամ բարեկեցիկ ընտանիքներով, որոնցմէ սակայն հազիւ պզտիկ մաս մը կը մասնակցի եկեղեցւոյն գոնէ ամէն տարի մեծ ժողովուրդի մաղաձար օրեր։ Պատճառը պարզ է։ Այդ գիւղական եկեղեցիները մեծ մասամբ մաղաձած են աննշան քահանաներու ձեռք, որոնց պատարագ մատուցանելը կամ ոչ՝ գիւղացոց զատակարգերու աչքին չի կրնար երբեք կարեւորութիւն տանուլ։ Ընդհակառակը, եթէ երբեք այդ քահանաներէն անզ, ամէն կիրակի, փոխն ի փոխ մէկ մէկ եպիսկոպոս պատարագելու կոչուին գիւղական եկեղեցիներու մէջ, կրնաք ապահով ըլլալ թէ օգտակիութեան գացած անձերէն առաջ մաս մը առաջը պիտի փութայ իմանալ, ինչ որ կրնայ չգա հատութեամբ ըլլալ իրմէ առաջիկայ եկեղեցիներուն համար։

Թերեւս առարկուի թէ ինչ էական տարբերութիւն կայ քահանայի մը եւ եպիսկոպոսի մը կողմէ կատարուած պատարագներուն մէջ։ Իսկապէս ալ էական տարբերութիւն մը չկայ, բայց վերջապէս հինէն ի վեր միշտ այնպէս եղած է որ հանդիսաւոր չգնդ պատասխանատու ամէն աւելի հատատացեալ կրցած են իրմէ րնել եկեղեցիներու մէջ։ Դիւրըմբռնելի բան մըն է ասիկա. պիրճանքը, ուր որ ալ ըլլայ, նոյն իսկ եկեղեցւոյն մէջ, միշտ հրապուրիչ հանդամանք մը ունի ժողովուրդին աչքին։ Այդ՝ նկատառմամբ, հրեւակայեցէք անդամ մը թէ պարզ քահանայի մը տեղ փարիմամ եպիսկոպոսի մը կամ արքեպիսկոպոսի մը պատարագելը որչա՞փ մեծ տարբերութիւն մը կրնայ առաջ բերել ժողովուրդին տրամադրութեանց մէջ։

Իրողութիւնները մինչեւ այսօր հաստատած են այս պարագան։ Տակաւին անցեալ չարիւն, Բուլղարիոյ մէջ, Դարբան Տ. Եղիշէ Արքազանի ներկայութիւնը հաւատացեալներու աւելի բազմութիւն մը հաւաքած էր եկեղեցին, բազմութիւն մը ուրիշ յատկանի ալ օգտուեցաւ եկեղեցին։ Ինչո՞ւ միւս գիւղերն ալ այդպէս չըլլան։ Ինչո՞ւ գիւղական եկեղեցիներու Թաղ. Խորհուրդները չաղաղեն չահագործել ժողովուրդին այդ արամադրութիւնը։

Փառք Տիրոջ, արամագրելի եպիսկոպոսներ չէ որ պիտի պակսին։ Աչքդ գոց, ձեռքդ առաջ, անպատճառ կրնաս եպիսկոպոս մը բռնել Պոլսոյ մէջ։ Եւ պէտք է ընդունիլ որ ամէնքն ալ, գրամի հետ ամառած աստիճին չեն անտանար բնաւ։ Գիւղական եկեղեցիներու Թաղ. Խորհուրդները թող ամէն կիրակի մէկ մէկ եպիսկոպոս հրաւիրեն այս գիւզադարձութեան եղանակին, եւ պիտի տեսնեն որ բաւական չհարեր պիտի ըլլայ տարիկան Ո՛չ թէ միայն գիւղը գոհունդները եկեղեցի պիտի փութան, այլ գիւղէն դուրս գոհունդ անձեր ալ, ինչպէս կ՚ըլլայ երբեմն՝ տաղաւար օրերու մէջ։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ

ՌՈՒՍԵՐԸ ԿԵԴՐ, ԱՍԻՈՑ ՄԷՋ

Հին տանը արչաւանքները աւելի Ա-բիւսինէքէն դէպի Արեւմտեան կը կատարուէին, սակայն ռուսական ժողովուրդին տարածուիլը Ասիոյ մէջ, գոյց կատաղի թէ հիմա հասանքին ուղղութիւնը փոխուած է աւելի դէպի Ծայր Արեւելք։ Երբոպական քաղաքակրթութիւնը տանինն Ասիայէն եկած է, բայց այսօր Ռուսները զարգացում կը ցանցնեն Ասիոյ մէջ, գրաւելով անոր տիրոջ հիւսիսային մասը, արեւմտեան արեւելք։

Ռուսական այս յառաջխազացութիւնը դէպի ասիական հողեր, ցամաքային ճամբով եղած է միշտ, այս կամ այն միջոցով, մի՛շտ յառաջ, ու արդիւնքը հոն հաստատ է որ, այսօր Ռուսիա ազգար մը տարածուած է մինչեւ Ծայր Արեւելք, առանց իր սեղմ միճակէն բան մը կորնցնելու։ Սիպերիան, Ուրալ լեռներէն մինչեւ Խաղաղական ովկիանոս, չատ հանգարտ ու բնական ընթացքով մը Լուսաւորեցած է Ռուսիա, թէեւ անոր մէջ մեծ դեր խաղացած են խաղալիները, որոնք միւնոյն բութիւնը ձգելով երկրագործութեան տուած են ինքզինքին՝ այդ անմշակ երկիրներուն մէջ։

Ռուսերուն՝ դէպի Ծայր Արեւելք կատարած յառաջխազացութեան հետ միեւնոյն ժամանակ, սլաւ հոսանքը կ՚իջնէր նաեւ դէպի հարաւ՝ դէպի Աֆղանիստանի ու Բամիրի սահմանները, այդ կողմերը, սակայն, պէտք ունենալով մերթ ընդ մերթ զօրաւորութիւններ ալ հարկադրուելու, մանաւանդ Անգլիացւոց հանդէպ։

Երբ Ռուսերը հասան վերջապէս բաց ծովերն առջեւ, Ճարանի դէմը, մտածելին մանել Չինաստան, եւ Մանչուրիոյ մէջէն աւելի դիւրին անցք մը գտնել Անգրսաքսերիական երկաթուղիին։ Այս հակայական երկաթուղիի գիծէն առաջ չինուած է Անդրիատպեանը, որ սկսաւ 1880ին. 1886ին հասաւ Մէրվ, 1888ին Սմրղանտ, 1470 քիլոմէդր անապատի մէջէն անցնելէ վերջ։ Մէրվէն կը բաժնուի թիւ մը, որ 280 քիլոմէդր դէպի Հարաւ առնելէ վերջ, աֆղանեան սահմանագլուխին վրայ Քուշկ ըսուած տեղը կը հասնի։ Այս թիւը, կամ աւելի ճիշդը ըսելու համար ռազմագիտական այս գիծը, որ 1898ին ատարած է, որ մը մինչեւ Հերատ պիտի երկարի, եւ թէ երբեք Անգլիացիները սատր մէջ ազատնալիք մը չանանեն Հնդկաստանի դէմ 1898ին սկսաւ չինուիլ Սմրղանտէն Անտիճան երկարող գիծը, որ դէպի Թաշքենտ գացող թիւ մըն ալ ունի, Կասպից ծովուն կողմը։ գիծը կը հասնի մինչեւ Քրասնովոտսք։ Բայց սահուին Թաշքենտեան երկաթուղիի գիծով մը կապուած էր Ռուսիոյ. բայց այս արդիւնքն ալ ձեռք ձգելու համար, արդէն սկսած էր չինուիլ գիծ մը՝ որ Անդրսիպերիականը պիտի միացնէ Անդրկասպեանին, Թաշկենտէն Օրէնպուրգ, եւ հետեւաբար, Թուրքեստանը յարաբերութեան մէջ դրած պիտի ըլլայ Մոսկուայի հետ։

Այս բոլորէն զատ սակայն, մեծագոյն գործը դեռ պլսի հանգիպի Ռուսերը Ասիոյ մէջ, Անդրսիպերիական երկաթուղիի գիծն է, որուն հրամարակը եղաւ 1891ին Ա-լեքսանդր Գ. Ցարին օրով, եւ որուն չինութիւնը աւարտեցաւ տասը տարիէն քիչ մը աւելի ժամանակուան մէջ։ Այս գիծին հետ մրցող ուրիշ երկաթուղի մըն ալ չկայ աշխարհի մէջ։ Անդրսիպերիականը որ կ՚երկարի Բեմերսպուրկէն Վլատիվոստոք, ունի 10,500 քիլոմէդր երկայնութիւն, 7543 քիլոմէդրը սիպերիական ցանցին պատկանելու պատճառով։ Անդրսիպերիականին վրայ երթեւեկութիւնները սկսան մինչեւ Օմսք՝ 1895ին, մինչեւ Բրացնոյիարսք՝ 1897ին, կ՚անցնին կառախաշտերը Ցերրի պօրնեռու վրայ. այս գրութիւնը պիտի գործած ուր մինչեւ որ լիճին չրջանը ընդ գիծ մը չինուի։ Բայց Անդրսիպերիականը չատ մեծ չրջան մը ընելու ստիպուած էր, չըրջան մը՝ որմէ ազատելու համար պէտք էր որ գիծը չինական հողերը մանէր, Մանչուրիոյ մէջ։ 1895ին, Ճարոն՝ Չինուհետ իր պատերազմէն վերջ, ասիական աչխարհին պատկանող Լիաօ-Թունկ թերակղզին գրաւած էր։ Ռուսերը չկրնալով հանդուրժել որպէսզի Ճարոնները հաստատուն հողի վրայ գնան ոտքերնին, հաստիցին կամ ստիպեցին զանոնք որ, հա կենան այդ բանէն, պատերազմական ուժգանքին յաւելման փոխարէն Չինաստան, Ռուսիոյ կողմէ իրեն ընծայուած այս ծառայութեան իբր փոխարինութիւն մը, թոյլատրից որ, Անդրսիպերիական գիծը Մանչուրիոյ մէջէն անցնի եւ, ձմեռը ռուսական նաւերը կարենան մտնել Բորտ Արթիւրի նաւահանգիստը։ Անդրսիպերիականը, որ սկսաւ 1880ին. 1886ին հասաւ Մէրվ, 1888ին Սմրղանտ, 1470 քիլոմէդր անապատի մէջէն անցնելէ վերջ։ Մէրվէն կը բաժնուի թիւ մը, որ 280 քիլոմէդր դէպի Հարաւ առնելէ վերջ, աֆղանեան սահմանագլուխին վրայ Քուշկ ըսուած տեղը կը հասնի։ Այս թիւը, կամ աւելի ճիշդը ըսելու համար ռազմագիտական այս գիծը, որ 1898ին ատարած է, որ մը մինչեւ Հերատ պիտի երկարի, եւ թէ երբեք Անգլիացիները սատր մէջ ազատնալիք մը չանանեն Հնդկաստանի դէմ 1898ին սկսաւ չինուիլ Սմրղանտէն Անտիճան երկարող գիծը, որ դէպի Թաշքենտ գացող թիւ մըն ալ ունի, Կասպից ծովուն կողմը։ գիծը կը հասնի մինչեւ Քրասնովոտսք։ Բայց սահուին Թաշքենտեան երկաթուղիի գիծով մը կապուած էր Ռուսիոյ. բայց այս արդիւնքն ալ ձեռք ձգելու համար, արդէն սկսած էր չինուիլ գիծ մը՝ որ Անդրսիպերիականը պիտի միացնէ Անդրկասպեանին, Թաշկենտէն Օրէնպուրգ, եւ հետեւաբար, Թուրքեստանը յարաբերութեան մէջ դրած պիտի ըլլայ Մոսկուայի հետ։

Զրոյցները մէկէն ի մէկ դադրեցան։ Սմէն ոք մեծ ապշումով տեսաւ որ, Թէոնուաա հանուիսալ օրն իսկ վճարեց իր պարտքերը ու անոնց տարերութիւնները։ Մէկ խօսքով գրամատուներ յաղթական դէմս կ՚ելլէր այս նեղութենէն, երբ ամէն մարդ կը կարծէր թէ պիտի անհնարին ան։

Պ. ու Լինեըրօլ լսելով այս վիճակի փոփոխութիւնը, յանդուգնացաւ անձնական քիչ մը ատենն Իրաւ է թէ տարիկա բան մը չէր պակսեցներ Ժան կէոիէի վրայ ծանրացող պատասխանատուութիւնները, բայց այլեւս կարելի չէր մեզսակից նկատել Պ. ու Թէոնուաան եւ արկղակալը։

Հետեւաբար ուրիշ կողմ պէտք էր մեզսակից մը գտնուէր կէոիէին, կէոիէ, կը մտածէր Պ. ու Լինեըրօլ, առանձին պէ-ժօի հետ գործած ըլլալու է, ինք իր հաչուոյն։

Հիմա խնդիրը կը դժուարանար եւ մանաւանդ աւելի կը Նրբանար։

Պէժօ քանի մը անգամներ հարցաքննեցաւ նոյնիկ Նաք, իր վերջին խօսք երդուընալով բան էր թէ բնաւ պատասխան չպիտի տայ։

Կէոիէ այնքան հիւանդ էր, այնքան ուժ չունար որ հարիւր տարի վրայ կենար։ Հարուածը սոսկալի եղած էր իրեն Մեռացեր էր, դիմագծութիւնը յոգներ, աչքերը փոսը իջեր էին։

Դատաւորին բազմապատիկ հարցումներուն կարուկ կարուկ միավանկերով կը պատասխանէր։

—Անմեղ եմ . . . անմեղ, կնոջս, Պ. ու Թէոնուաի հետ երես առ երես թող բերեն զիս, տեսիկա կ՚ուզեմ։

Պ. ու Լինեըրօլ որ այդ բանը խոստացեր էր անոր, հիմա չատ նեղուած կը դարձնէր ինքզինքը, խոստումը բռնելու համար։

Թէոնուաա աղաչած լլալով հարցաքննութիւններէն, դատաւորը այլեւս իրաւունք չունէր անոր ներքին կեանքին խառնուելու։ Մտաւ Լուվրի եւ դրամատիրոջ սիրային յարաբերութիւնները չէին կրնար դինքը չհաղթգրգռել։

Այն տեսն ինչպէ՞ս գոհացնէր ժան կէոիէի փոփոքը։

Բարեբաղդաբար տեսիր ներկայացաւ։

Կէոիէ քանի մը օրէ ի վեր լանան էր, երբ Մտաւ Լուվրէ եւ Մարժիվալ ներկայացան հարցաքննիչ դատաւորին սենեակը։

Պ. ու Լինեըրօլ անմիջապէս ընդունեց զիրենք։

Մտաւ Լուվրէ տժգոյն, աչքերը կարմիր՝ ամուսնոյն ձերբակալուելէն ի վեր լացի երեւոյթը ունէր, հազիւ ոտքի վրայ կը կենար, այնքան մեծ էր իր յուզումը եւ այնքան տկար էր։

Մերձենի Մարժիվալը, նայնքան տխուր բայց աւելի զօրաւոր ու աւելի հաստատակամ կ՚երեւար։

Ամէնէն առաջ ինքը խօսք առաւ։

—Պարոն, ըսաւ, չնորհակալ ենք որ չմերժեցիք մեզ։ Մեր յաւէն մէջ չատ մեծ միխիթարութիւն մըն է ատ զոր կը չնորհէք մեզի։

Յետոյ չարունակեց.

—Ձենք գիտեր թէ ինչ կ՚անցնի կը գառնայ. ամէն մարդ երես կը դարձնէ կոր մեզմէ, աղչկանս տմուսնոյն ձերբակալուելէն ի վեր։ Մի՛ միայն Պ. ու Թէոնուաա իր բարեկամութիւնը պահած է մեզի հետ։ Որովհետեւ ինքն ալ կը հաւատայ թէ անմեղ է փեսաս։ Եւ հիմա իր եւ իմ կողմէս եկած եմ խնդրել ձեզմէ որպէս զի ազատ թողուք կէոիէն։

—Անկարելի՛ է։

(Շարունակելի)

[24] ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻՆ ՈՁԻՐԸ

(ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ ԹԵՐՈՒՆ «ՆԱՂԱԿԱՆ»)

Կէոիէ քանի մը վայրկեան լուռ մնաց, գլուխը ձեռքերուն մէջ, խորապէս մտածկոտ. ապա մէկէն ի մէկ վեր առաւ գլուխը։

—Բան մը ըսել կ՚ուզեմ, Պարոն Լինեըրօլ։

—Հրամմեցէ՛ք։

Պիտի ուզէի կնոջս, աներոջս եւ Պ. ու Թէոնուաի հետ ներկայանալ ձեզի։

—Այո՛, ես ալ մտածեցի երես երեսի բերել ձեզի. բայց հիմա՞, անմիջապէս կ՚ուզէք որ ըլլայ այդ բանը։ Ես կը մտածեմ վաղը ընել այդ բանը, կամ չատ չատ հետեւեալ օրը։

Պ. ու Լինեըրօլ զանգակը զարկաւ։ Պահապանները մտան ներս եւ դատաւորին նշանին վրայ ամբաստանեալին Թեւերէն բռնած առաջնորդեցին բանտ։

Բ.

Դատավճան խնդրէն առաջ Թէոնուաա դրամատան տագնապալից վիճակը մի՛միայն հարցաքննիչ դատաւորին միտքին մէջ չէ որ կասկածներ յարուցեր էր։

Բարիզի մէջ բերնէ բերան կը պատմէր թէ Թէոնուաա ինք ընել տուած է այս գողութիւնը. թէեւ միւս կողմէ չէին հաւատար տակաւին ըսել թէ, ոճիրն ալ ինք Թէոնուաա գործել տուած է։

Եւ արդէն այդ զրոյցներն էին որոնք դատաւորին տկանջը հասնելով համազած էին զայն թէ կէոիէ մէկն է այս խորհրդաւոր գողութեան դաղնիքին։

Այսպէս ամէն մարդ քիչ մը չատ զարմացաւ տեսնելով որ, հակառակ Սա-կարանին մէջ ենթարկուած ահագին վնասներուն, հակառակ վերջին անգամուան 1,200,000 ֆրանքի գողութեան, Թէոնուաա դրամատունը տակաւին կանգուն կը մնար։

Մուսիտանի անունը արուեցաւ թէեւ, բայց երկու բարեկամները աւելի կը չաւնային լուռ մնալ այդ մասին, որպէս զի չատ չտարածուի այն տագնապը զոր կ՚անցընէր դրամատունը, եւ բնդհակառակը որպէս զի աւելնայ վարկը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՑՅԱՑ

ՅԱՐԱՐՎԱԾ ԱՄՍԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԶ

ԱՐՁԱԿԱՎՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՀԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՏԱՐԻ ԺԲ. ԹԻՒ 9 1902 Յունուար

ՀԱՅԿԱԶԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

ՍԿԶԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ՀԱՅԿԱԶԻ

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԶԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

ՍԿԶԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ՀԱՅԿԱԶԻ

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԶ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՑՅԱՑ

ՅԱՐԱՐՎԱԾ ԱՄՍԱԳԻՐ

ԱՐՁԱԿԱՎՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՀԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՏԱՐԻ ԺԲ. ԹԻՒ 9 1902 Յունուար

ՀԱՅԿԱԶԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

ՍԿԶԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ՀԱՅԿԱԶԻ

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԶԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

ՍԿԶԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ՀԱՅԿԱԶԻ

Ի ՊԱՏԻՒ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՔԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

թեան ձեռնարկէ Պատրիարքարանիդ Պատ. Խառն ժողովը, եւ Գալփաքճեանի կողմէ կուլ տրուած գրամները յետս պահանջուելով յատկացուի վանքին չինութեան։

Աւելորդ չենք համարիր նոյն նամակէն քաղելով անդամ մըն ես ներկայացնել բուն հաշուետոյները.

ՄՈՒՏՔ

Արծաթ.—22 օխա 175 տրամ արծաթ, որ Տիարպէքիրի Առաջնորդարանը պահեստի կը մնար, յետոյ Ձեր հրամանաւ եղնիկ վարդպ. Գալփաքճեանի յանձնուեցաւ, որմէ Գալփաքճեան մէկ լիտր արծաթ վանքը կը վերադարձնէ եւ մնացեալը կը ծախէ տրամը 45 փարայէն	7397
Պղինձ.— Վանքի պղինձեղէններէն 66 լիտր, կաթսայ եւ այլն անօթներ, Տիարպէքիր՝ Պօղոս Գալփաքճեան անուն անձին միջոցաւ կը վաճառէ լիտրը 45 ղրչ.էն	2970
Աճասուն.—1 գրաստ, 1 կով, 6 ոչխար, 1 գոմէշ	1080
Խանութի վարձք.— Մատէնի մէջ գտնուած վանքի անչարժ կալուածներուն 18ամեայ վարձքը	1470
Պնակ.—Մատէնի մէջ ձրիաբար պնակներէն	200
Նուիրատուութիւն.— Մոմագին եւ մատաղագին	1320
Նպաստ.—Տիարպէքիրէն անձ մը վանքը օգտիւսութեան գալով, 3 ոսկեայ նուէր մը կ'ընէ Արզընիի կարօտելոց, սակայն Գալփաքճեան կ'իւրացնէ	324
Նպաստ.— Ձեր Սրբազնութեան անցեալ տարի Արզնիի կարօտելոց ղրկած 10 ոսկի նպաստէն Գալփաքճեանի իւրացուցածը	432
Ցարդ.—Վանքին ամրարուած յարդէն 500 դահեկանի իր փոխանորդը եւ 500 դահեկանի իր գործակատարը ծախելով պրամը իրեն կը յանձնեն, 1000 դահեկանի ալ Գալփաքճեան կը ծախէ	2000
Ցորեն.—150 էօլչէկ ցորեն, էօլչէկը 16 ղրուչէն	2400
Առեղիք.—Վանքի հողագործ պարտականներէն գանձած է	1000
Նուշ.—90 էօլչէկ նուշ, իւրաքանչիւրը 22½էն	2070
Այգի.—Երկու տարուան ըերքը	1200
Գանձանակ.—Աստուածածնայ տօնին ուխտաւորներէ	600
Նուէր.—Եղկէնեան Յարութիւն աղայէն	216
Ընդ. գումար	24679
ԵԼՔ	
Այգիի ծախք, գործաւորի եւ ջակի օրական	1000
Տուրքի, աղնամի, որք հոգաբձ. ձեռամբ եղած են	2000
Եկեղեցւոյ նորոգութեանց համար	4000
Մոմ եւ հանդերձեղէնք	1024
Ամսական Ջորեպանի (18 ամսական)	900
Տարեթուական վանքի սպասաւորին	480
Պրասներուն թամբ	300
Եղնիկ վարդապետ Գալփաքճեանի իւրացուցածը	14975
Ընդ. գումար	24679

Ինչպէս կը տեսնուի այս հաշուետոյներէն, Գալփաքճեան վարդապետի իւրացուցած գումարը 14 975 ղրուչի կը հանի։

(Շար.ը վաղը) ՄՈՒՇԵՂ Վ.ԱՐԹԱՊՑ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան Պատրիարքական պատուիրակ Կեօմրիւ քէհեան եպիսկոպոս երէկ, իր մնկնումին առթիւ, հրաժեշտի այցելութիւն տուաւ բարձրատիճան եկեղեցականներու եւ վարչութեան մէկ քանի անդամներուն։

×

Սերաստիոյ առաջնորդ Պետրոս Արքեպիսկոպոս, իր անձնական գործերուն դարմանելու համար մայրաքաղաքս գալու դիտաւորութիւն ունի եղեր։

×

Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Սահեանոս արքեպիսկոպոս որ հովուական այցելութեան ելած է, մօտ օրէն մայրաքաղաքս կը ժամանէ։

×

Երզրումի Հայ-Հռոմէականաց Առաջնորդ Բչուրեան եպիսկոպոսի դէմ ամէն առաջ դանգատագիր մը հասած էր Սազըզ Աղաճի Պատրիարքարանը, եւ անոնցմէ վրայ քննութիւն մը կատարելու համար Երզրում ղրկուած էր Պատր. Փոխանորդ Արմիրեան արքեպիսկոպոս։ Պոլիս հասած հեռագրէ մը կը տեղեկանանք թէ Արմիրեան արքեպիսկոպոս արդէն իսկ Երզրում ժամաներ եւ նախնական քննութիւններ կատարեր է։ Կ'ըսեն թէ Բչուրեան եպիսկոպոս Պոլիս պիտի դայ։

×

Մշոյ մեր թղթակիցը նամակ մը ղրկելով մեզ, կը յայտնէ թէ տեղւոյն ազգ. վարժարանները առ այնմահանձելի վիճակի մը մէջ կը գտնուին, գլխաւորաբար ուսուցչի պակասութեան պատճառաւ։ «Ազգ. առաջնորդարանը,—կ'ըսէ մեր թղթակիցը,—գոնէ թող օրինակ առնէ տեղս հաստատուած Մխիթարեան վարժարանէն, որուն չատ փայլուն վիճակի մը մէջ կը գտնուին, եւ այդ պատճառաւ իսկ հետզհետէ կը յաջողին տուարացնել իրենց աշակերտներուն թիւը։ Ասիկա ինչո՞ւ գրգիռ մը չըլլար մեր առաջնորդարանին համար, ինչո՞ւ ինքն ալ ազգ. վարժարանները բարձր մակարդակի մը հասցնելու փորձեր չընէր, ինչո՞ւ»

ՄԱՍԻՍ գրական չաթաթաթերթի վաղուան թիւին լուսանկարութիւնն է։—«Արմաչականները (Խմբագրական) Տ. Ս.։—Լա Բիաձա (Ուղեւորական տպաւորութիւն՝ Վենետիկի վրայ) Աբբ. Տեր-Յակոբեան։—Թոռման ծաղիկ (Բանաստեղծութիւն) Մ. Ալեմեան։—Ժողովրդային առածներ, Տըրդատ եպիսկ. Պալեան։ — Համակերպած սիրտ (Նորավէպ) Մ. Ոսկրուեան։ Այս գրական նիւթերէն զատ, ՄԱՍԻՍ իր վաղուան թուով կը սկսի լոյսերուին ինքնատիպ ու հետաքրքրաշարժ Թերթօնի մը հրատարակութեան, երեք տարի Արժանիքի մէջ, Տիկին Իւմպերի եղբօր՝ Լիօնէն ս'Օրլինեաքի ատենօք Ամերիկայի ներսերը կատարած արկածալից մէկ ուղեւորութեան Ծիշատակներէն քաղուած, որ անձանձրոյթ կրնայ կարդացուիլ ծայրէ ծայր։

Տիար Գրիգոր Գաբրիէլեան, Տէր եւ Տիկին Զաքարեան, Օրիորդ Պասմաճեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբեան, Դերձակեան, Կարապետեան եւ Սալաճեան ընտանիքները ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը

ՄԱՅՐԱՊԵՏ

ՄԱՀՏԵՍԻ ՄԱՔՐՈՒՀԻ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆԻ

(ՄՕՐԱՔՈՅՐ ԱՏԱՄՆԱՔՈՅԺ Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ ԷՖ.Ի)

որ հանգեաւ ի Տէր երէկ երեկոյ։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, շաբաթ, 3/16 Օգոստոս, ժամը 3½ ին (Ը. Թ.), Իւսկիւտար Սէլամսըզի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ, ուսկից հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն Ս.զգ. գերեզմանատունը։

Իւսկիւտար, 2/15 Օգոստոս

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի իրր այն նկատել ներկայս։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. ԵՒ ՍԻՄ

Ինչպէս երէկ գրած էինք, Սիամի Քրանական գեսպանը Բլօսլոքովքի արդէն Մարտիյլ ժամանած է, եւ յայտարարած թէ Ֆրանսայի եւ Սիամի մէջ յարաբերութիւնները ա'չ մէկ պարագայի մէջ չեն խզուած։ Այս առթիւ սիամական այն պատուիրակութիւնը, որ մէկ քանի չաբաթներէ ի վեր Եւրոպայի մէջ կը պտտնուի, կը ստանայ իր առանձին կարեւորութիւնը։ Բիրա սիամական իշխանը, եղբայրը Սիամի թագաւորին եւ բանակին վերին հրամանատարը, կը գտնուի Բեդերսպուրկ, ուր ժամանած է Պերլինէն մեկնելով։ Բիրա իշխանը Բեդերսպուրկ ժամանած է, Ռեվալի մէջ երկու կայսերաց հանդիպումէն անմիջապէս յետոյ։ Իրաւ է թէ Եւրոպայի ՝ւղղ գտնուող Սիամցի պատուիրակները ամէն ջանք ըրին իրենց ներկայութիւնը քաղաքական որ եւ է կարեւորութիւնէ մերկացնելու համար, բայց նէթէ հարեւանցի ակնարկ մը միայն նետուի անոնց վրայ, որոնք Բիրա իշխանին ընկերացան, անոր Պերլին եկած առենը եւ յետոյ երբ նկատողութիւնը անուի թէ ինչպէս անոնք Պերլինի սիմական գեսպանատան, հետ հանդուն խորհրդակցութիւնների մէջ կը գտնուէին, այլ եւս դժուար է հաւատալ թէ իշխանին ճամբորդութիւնը միայն անհատական նպատակով մը տեղի ունեցած է։ Բիրա իշխանին հետ Պերլինի մէջ կը գրանուէին, ի մէջի այլոց, Բարիզի սիամական գեսպանը, Սիամի թագաւորական քաղաքային գործիչ պետը եւ Սիամի Լոնտոնի գեսպանը։ Այս պատճառաւ Բիրա իշխանին ներսոյս ճամբորդութիւնը անկասկած է որ ունի իր քաղաքական կարեւորութիւնը։ Միայն կը հարցուի թէ ինչո՞ւ համար իշխանը ամէնէն աւելի Պերլինի մէջ կը յուսայ յօժարակամութիւն մը գտնել սիամական չահերու պահպանման համար։ Թերեւս չատ քիչերուն ծանօթ է թէ ո'ր աստիճան մեծ համակրութեամբ մը գերմանական դրամագլուխը բռնուած է Մենամի (Սիամ) գետին եղերքներուն Թղթատարական կազմակերպութիւնը, հեռագրաթելերը եւ երկաթուղիները Գերմանացիներուն առնելէ ետք Սիամի ճամբան Պանք-Քոկ գրեթէ Պերլինի հետ ունենալ իր ներքնական թրամվէյը եւ նոյն իսկ վերջերս Պերլինի մէջ ծանուցում մը հրատարակուեցաւ թէ Սիամի համար գործաւորներ կը փնտրուին։ Ասկից քանի մը տարի առաջ, երբ Սիամի թագաւորը Պերլին այցելեց, Պերլինի առեւտրական դասակարգը ուշադիր, ի պատիւ Սիամի թագաւորին, հացկերոյթ մը սարքել, թէեւ այդ մտադրութիւնը իրականութիւն չդտաւ, որովհետեւ Ն. Վեհափառութիւնը միայն երեք օր մնաց Պերլինի եւ Բոցտամի մէջ։ Գերմանիոյ եւ Սիամի միջեւ այսօր առեւտրական յարաբերութիւնները հետզհետէ աւելի սերտ կը դառնան։ Ասկից զատ Սիամի եւ Գերմանիոյ կայսերական արքունիքներուն միջեւ ալ յարաբերութիւնները վերին աստիճանի բարեկամական են։

Այս բոլորը տարակոյս չկայ որ թէ՛ Բարիզի եւ թէ՛ Պանք-Քոկի մէջ նկատողութեան կ'առնուին եւ արդէն վերջերս Ֆրանսական ոստանին մէջ հանդէպ Սիամի ցոյց տրուած դիւրազգածութիւնը կը նշանակուի իբր հետեւանք մը այն յարաբերութեանց, որոնք Գերմանիոյ եւ Սիամի միջեւ տակաւ աւելի բարեկամական դառնալու վրայ են եւ թերեւս այդ ֆրանսական դիւրազգածութեան իբր դարման ձեռնարկուած ըլլայ Քիւռ իշխանին ճամբորդութիւնը՝ դէպի Պերլին եւ Բեդերսպուրկ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Լոտուբրտ թագաւորը, ինչպէս ասկից առայ ալ գրած էինք, ընկերակցութեամբ Ալեքսանտրա թագուհիին, Պրքինկհէմի պալատան առջեւ ներկայ գտնուեցաւ գաղթային զօրագունդերու զօրանցքին։ Զօրանցքէն վերջ, որուն ներկայ գտնուած էին նաեւ լորտ Բոպերդս եւ լորտ Ռիչները, տեղի ունեցաւ պատուանշաններու բաշխումը։ Լոտուբրտ թագաւորը սկիզբը դրաւ պատուանշանները քաշխումին՝ զոր չարունակեց Կալչեսի իշխանը։

★ Սպանիոյ Ալֆոնսօ թագաւորը օգոստոս 12ին Ասլիէս ժամանեց եւ ժողովրդեան կողմէ ընդունուեցաւ խանդավառ ոգեւորութեամբ,

★ Թրանսվալի երբեմնի նախագահը Քրիւկէր, սրտագին կերպով լաժնուեցաւ Սզէյնէն եւ օգոստոս 12ին մեկնեցաւ դէպի Ուզրէյթ,

★ Ասկից առաջ արդէն գրած էինք թէ Անգլիոյ գաղթականութեանց նախարարապետները համաժողովը իր վերջին նիստը ունեցաւ թագադրութենէն վերջը՝ երկուշաբթի օրը։ Նորագոյն լուրեր կը հաղորդեն թէ այդ համաժողովին խորհրդակցութիւնները գոհացուցիչ արդիւնքներ ունեցած են։ Համաժողովը բանաձեւ մը ընդունեցաւ, որով գաղթավայրերը աւելի մեծ համակրութեամբ պիտի ատարուին՝ կայսրութեան տարմիղին։ Ասոր համաձայն Բարեյուսոյ գաղթավայրի եւ Նաթալի յատկութեանց տուրքերը աւելի պիտի բարձրացուին։ Անգլիոյ տարմիղին ատարելու գործի մասին բանաձեւ ն. վեհափառութիւնը մինչեւ հինգշաբթի (երէկ) մնաց Բաքինղըմի մէջ, եթէ մինչեւ նոյն օրը ոսքը բոլորովին ապաքինած չըլլայ, կայսրուհին Տիւսըլտորֆ չգիտի երթայ, այլ ուղղակի Համպուրկ, ուր օգոստ. 18ին չքասեղան մը կը տրուի Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

★ Օգոստ. 13ին Սպանիոյ Քրիստինէ մայր թագուհին եւ իր աղջիկը Մարիա-Թէրէզիա Պաթընէն վերստին Վիեննա վերադարձան, ուր պիտի մնան տակն մը եւ պիտի այցելեն քաղաքին բոլոր տեսնելու արժանի վայրերը եւ չէնքերը։

★ Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ օգոստ. 12 ին այն տեղէն մեկնած են Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանն ու իշխանուհին։

★ Գերմանիոյ մաքսային նոր սակագոյցի յանձնաժողովը 101 նիստեր գումարելէ յետոյ, օգոստ. 11ին աւարտեց մաքսային նոր սակագոյցի առաջին ընթերցումը։

★ Անգլիոյ Ալեքսանտրա թագուհին օգոստ. 11ին Տէվընշայրի դուքսին չքեղ պարտէզին մէջ 30 սպայակոյտի ժիլիկներու, 25 հիւանդապահուհիներու, 110 վիրաւորեալներու հիւանդապահուհիներու եւ կայսերական նաւհնդրիներու վիրաւորեալներու հիւանդասէր տիկնոջ մը տուած ընթրիքէն վերջ 950 հիւանդապահուհիներու բաժնեց հարաւային Ափրիկեան պատերազմի միսաւներու։

★ Պելճիքայի թագաւորը Պրյմընէն Քալոնիա գնաց։

★ Լուրէնսօ-Մարքուէզէն կը հեռագրեն թէ Տայր. Արեւելքի բնիկ ժողովուրդներուն մէջ տիրող քաղերայի համաճարակը չէ խնայած նաեւ գերմանական պահապան զօրքերու վաշտը։ Յունիս 27ին Եանկ-Ջունի մէջ գինուոր մը, յունիս 18ին Շան-Հայ-Բուանի եւ Թիէն Ձինի գիւղին մէջ մէկ մէկ գինուոր, 14 յուլիսին՝ գինուոր մը Շանկայի մէջ, 23 յուլիսին 3 գինուոր Շանկայի մէջ, եւ օգոստոս 4ին գինուոր մը Շան-Հայ-Քուանի մէջ քոլերայէ մեռած են։ Օգոստոս 4էն ի վեր գերման պահապան զօրքերուն մէջ քոլերայի նոր դէպք տեղի չէ ունեցած եւ իրենց առողջական կացութիւնը ամէն կերպով գոհացուցիչ է։

★ Լոնտոնի աւստրեահունգարական դեսպանը կոմս Տայր օգոստոս 12ին արձակուրդով մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղիէն։

★ Սեպտեմբեր ամսուն Քոլոնիայի մէջ տեղի ունենալիք գործաւորներու օրինական պաշտպանութեան համար եղած ընդհանուր միջազգային ինկերակցութեան համաժողովին Ֆրանսական կառավարութիւնը իր կողմէ իբր ներկայացուցիչ պիտի ղրկէ առեւտրական նախարարութեան երկու անօրէններ՝ Շարսալ եւ Ֆօնդէն։

★ Լիզպօնայէն օգոստոս 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Պայրունտօի (Բորթուկալեան արեւելեան Ափրիկէ) քնիկները ապստամբած են, բայց արդէն երեք զինուորական գունդերու կողմէ չղթայի մէջ առնուած։

★ Պուլկարական խորհրդարանի արտաքոյ կարգի նստաշրջանը օգոստոս 12ին նախարարապետ Տանէվ փակեց յանուն իշխանին։

★ Սէն-Նազէռէն օգոստոս 12 թուականով կը հեռագրուի թէ աշխատութեան պակասի պատճառաւ նաւաշինութեան գործարաններէն ճամբուած գործաւորներուն թիւը արդէն 2400ի հասած է։

★ Սանդիակօ-տը-Քիլիէն օգոստ. 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Առժանդինի հետ կնքուած պայմանագրութիւնները Քիլի խորհրդարանին կողմէ ընդունուեցան բացարձակ մեծամասնութեամբ։ Այդ պայմանագրութիւններէն գլխաւորը, որ կը վերաբերի հաչտարարատեանի մը կազմութեան, Արժանդինի եւ Քիլիի կառավարութեան միջեւ ծագած վէճերը կարգադրելու համար, ընդունուեցաւ 7ի դէմ 59 ձայնով։ Իսկ այն պայմանագրութիւնը, որ կը պատկանի երկու կառավարութեանց սպառազինութեան սահման մը դնելուն, ընդունուեցաւ 13ի դէմ 59 ձայնով։

★ Օգոստ. 12ին Վոլքան նաւահանգիստին մէջ չինուած Քայզըր Վիլհելմ Բ. ճեպընթաց չոգենաւը, որ կը պատկանի հիւսիսային գերմանական Լոյտ ընկերութեան, ի ներկայութեան Վիլհելմ կայսեր Շեյթլիցի մէջ ջուրը իջուցուեցաւ։

★ Բարիզէն օգոստ. 12 թուականով կը հաւաստուի թէ տասնմէկերորդ զօրաբանակին հրամանատարը՝ զօրավար Կարզօ, գնդապետ-տեղակալ Սէն Ռէմի ապան, զինուորական դատարանին առջեւ պիտի քաշէ, այս վերջնոյն միաբանական հաստատութեանց փակման խնդրին առթիւ ունեցած ընթացքին պատճառաւ։

★ Ռուսիոյ Ջարին սենկապետ եւ անդամ ներքին գործոց նախարարութեան կոմս Ալեքսանտրը Մուսին Բուշկին Բեզերսպուրկէն Վիեննա ժամանած է։

★ Հռոմի անգլիական դեսպանատան քարտուղարը Մօրիս Պէրինկ, որ Վիեննա կը գտնուէր, օգոստ. 12ին մեկնեցաւ դէպի Վարշաւիա։

★ Պերլինէն օգոստ. 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Աւստուսթա կայսրուհին Քաստինքի մէջ գտնուած ատեն պղտիկ արկած մը ունեցաւ։ Շոգենաւին առակս ատնդուխէն իյած ատեն սիալ քայլ առնելով ոտքը ցաւցուց։ Այս պատճառաւ Ն. Վեհափառութիւնը մինչեւ հինգշաբթի (երէկ) մնաց Քաստինքի մէջ, եթէ մինչեւ նոյն օրը ոտքը բոլորովին ապաքինած չըլլայ, կայսրուհին Տիւսըլտորֆ չգիտի երթայ, այլ ուղղակի Համպուրկ, ուր օգոստ. 18ին չքասեղան մը կը տրուի Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

★ Օգոստ. 13ին Սպանիոյ Քրիստինէ մայր թագուհին եւ իր աղջիկը Մարիա-Թէրէզիա Պաթընէն վերստին Վիեննա վերադարձան, ուր պիտի մնան տակն մը եւ պիտի այցելեն քաղաքին բոլոր տեսնելու արժանի վայրերը եւ չէնքերը։

★ Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ օգոստ. 12 ին այն տեղէն մեկնած են Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանն ու իշխանուհին։

★ Գերմանիոյ մաքսային նոր սակագոյցի յանձնաժողովը 101 նիստեր գումարելէ յետոյ, օգոստ. 11ին աւարտեց մաքսային նոր սակագոյցի առաջին ընթերցումը։

★ Անգլիոյ Ալեքսանտրա թագուհին օգոստ. 11ին Տէվընշայրի դուքսին չքեղ պարտէզին մէջ 30 սպայակոյտի ժիլիկներու, 25 հիւանդապահուհիներու, 110 վիրաւորեալներու հիւանդապահուհիներու եւ կայսերական նաւհնդրիներու վիրաւորեալներու հիւանդասէր տիկնոջ մը տուած ընթրիքէն վերջ 950 հիւանդապահուհիներու բաժնեց հարաւային Ափրիկեան պատերազմի միսաւներու։

★ Պելճիքայի թագաւորը Պրյմընէն Քալոնիա գնաց։

★ Լուրէնսօ-Մարքուէզէն կը հեռագրեն թէ Տայր. Արեւելքի բնիկ ժողովուրդներուն մէջ տիրող քաղերայի համաճարակը չէ խնայած նաեւ գերմանական պահապան զօրքերու վաշտը։ Յունիս 27ին Եանկ-Ջունի մէջ գինուոր մը, յունիս 18ին Շան-Հայ-Բուանի եւ Թիէն Ձինի գիւղին մէջ մէկ մէկ գինուոր, 14 յուլիսին՝ գինուոր մը Շանկայի մէջ, 23 յուլիսին 3 գինուոր Շանկայի մէջ, եւ օգոստոս 4ին գինուոր մը Շան-Հայ-Քուանի մէջ քոլերայէ մեռած են։ Օգոստոս 4էն ի վեր գերման պահապան զօրքերուն մէջ քոլերայի նոր դէպք տեղի չէ ունեցած եւ իրենց առողջական կացութիւնը ամէն կերպով գոհացուցիչ է։

★ Լոնտոնի աւստրեահունգարական դեսպանը կոմս Տայր օգոստոս 12ին արձակուրդով մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղիէն։

★ Սեպտեմբեր ամսուն Քոլոնիայի մէջ տեղի ունենալիք գործաւորներու օրինական պաշտպանութեան համար եղած ընդհանուր միջազգային ինկերակցութեան համաժողովին Ֆրանսական կառավարութիւնը իր կողմէ իբր ներկայացուցիչ պիտի ղրկէ առեւտրական նախարարութեան երկու անօրէններ՝ Շարսալ եւ Ֆօնդէն։

★ Լիզպօնայէն օգոստոս 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Պայրունտօի (Բորթուկալեան արեւելեան Ափրիկէ) քնիկները ապստամբած են, բայց արդէն երեք զինուորական գունդերու կողմէ չղթայի մէջ առնուած։

★ Պուլկարական խորհրդարանի արտաքոյ կարգի նստաշրջանը օգոստոս 12ին նախարարապետ Տանէվ փակեց յանուն իշխանին։

★ Սէն-Նազէռէն օգոստոս 12 թուականով կը հեռագրուի թէ աշխատութեան պակասի պատճառաւ նաւաշինութեան գործարաններէն ճամբուած գործաւորներուն թիւը արդէն 2400ի հասած է։

★ Սանդիակօ-տը-Քիլիէն օգոստ. 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Առժանդինի հետ կնքուած պայմանագրութիւնները Քիլի խորհրդարանին կողմէ ընդունուեցան բացարձակ մեծամասնութեամբ։ Այդ պայմանագրութիւններէն գլխաւորը, որ կը վերաբերի հաչտարար ատեանի մը կազմութեան, Արժանդինի եւ Քիլիի կառավարութեան միջեւ ծագած վէճերը կարգադրելու համար, ընդունուեցաւ 7ի դէմ 59 ձայնով։ Իսկ այն պայմանագրութիւնը, որ կը պատկանի երկու կառավարութեանց սպառազինութեան սահման մը դնելուն, ընդունուեցաւ 13ի դէմ 59 ձայնով։

★ Օգոստ. 12ին Վոլքան նաւահանգիստին մէջ չինուած Քայզըր Վիլհելմ Բ. ճեպընթաց չոգենաւը, որ կը պատկանի հիւսիսային գերմանական Լոյտ ընկերութեան, ի ներկայութեան Վիլհելմ կայսեր Շեյթլիցի մէջ ջուրը իջուցուեցաւ։

★ Բարիզէն օգոստ. 12 թուականով կը հաւաստուի թէ տասնմէկերորդ զօրաբանակին հրամանատարը՝ զօրավար Կարզօ, գնդապետ-տեղակալ Սէն Ռէմի ապան, զինուորական դատարանին առջեւ պիտի քաշէ, այս վերջնոյն միաբանական հաստատութեանց փակման խնդրին առթիւ ունեցած ընթացքին պատճառաւ։

★ Ռուսիոյ Ջարին սենկապետ եւ անդամ ներքին գործոց նախարարութեան կոմս Ալեքսանտրը Մուսին Բուշկին Բեզերսպուրկէն Վիեննա ժամանած է։

★ Հռոմի անգլիական դեսպանատան քարտուղարը Մօրիս Պէրինկ, որ Վիեննա կը գտնուէր, օգոստ. 12ին մեկնեցաւ դէպի Վարշաւիա։

★ Պերլինէն օգոստ. 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Աւստուսթա կայսրուհին Քաստինքի մէջ գտնուած ատեն պղտիկ արկած մը ունեցաւ։ Շոգենաւին առակս ատնդուխէն իյած ատեն սիալ քայլ առնելով ոտքը ցաւցուց։ Այս պատճառաւ Ն. Վեհափառութիւնը մինչեւ հինգշաբթի (երէկ) մնաց Քաստինքի մէջ, եթէ մինչեւ նոյն օրը ոտքը բոլորովին ապաքինած չըլլայ, կայսրուհին Տիւսըլտորֆ չգիտի երթայ, այլ ուղղակի Համպուրկ, ուր օգոստ. 18ին չքասեղան մը կը տրուի Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

★ Օգոստ. 13ին Սպանիոյ Քրիստինէ մայր թագուհին եւ իր աղջիկը Մարիա-Թէրէզիա Պաթընէն վերստին Վիեննա վերադարձան, ուր պիտի մնան տակն մը եւ պիտի այցելեն քաղաքին բոլոր տեսնելու արժանի վայրերը եւ չէնքերը։

★ Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ օգոստ. 12 ին այն տեղէն մեկնած են Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանն ու իշխանուհին։

★ Գերմանիոյ մաքսային նոր սակագոյցի յանձնաժողովը 101 նիստեր գումարելէ յետոյ, օգոստ. 11ին աւարտեց մաքսային նոր սակագոյցի առաջին ընթերցումը։

★ Անգլիոյ Ալեքսանտրա թագուհին օգոստ. 11ին Տէվընշայրի դուքսին չքեղ պարտէզին մէջ 30 սպայակոյտի ժիլիկներու, 25 հիւանդապահուհիներու, 110 վիրաւորեալներու հիւանդապահուհիներու եւ կայսերական նաւհնդրիներու վիրաւորեալներու հիւանդասէր տիկնոջ մը տուած ընթրիքէն վերջ 950 հիւանդապահուհիներու բաժնեց հարաւային Ափրիկեան պատերազմի միսաւներու։

★ Պելճիքայի թագաւորը Պրյմընէն Քալոնիա գնաց։

★ Լուրէնսօ-Մարքուէզէն կը հեռագրեն թէ Տայր. Արեւելքի բնիկ ժողովուրդներուն մէջ տիրող քաղերայի համաճարակը չէ խնայած նաեւ գերմանական պահապան զօրքերու վաշտը։ Յունիս 27ին Եանկ-Ջունի մէջ գինուոր մը, յունիս 18ին Շան-Հայ-Բուանի եւ Թիէն Ձինի գիւղին մէջ մէկ մէկ գինուոր, 14 յուլիսին՝ գինուոր մը Շանկայի մէջ, 23 յուլիսին 3 գինուոր Շանկայի մէջ, եւ օգոստոս 4ին գինուոր մը Շան-Հայ-Քուանի մէջ քոլերայէ մեռած են։ Օգոստոս 4էն ի վեր գերման պահապան զօրքերուն մէջ քոլերայի նոր դէպք տեղի չէ ունեցած եւ իրենց առողջական կացութիւնը ամէն կերպով գոհացուցիչ է։

★ Լոնտոնի աւստրեահունգարական դեսպանը կոմս Տայր օգոստոս 12ին արձակուրդով մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղիէն։

★ Սեպտեմբեր ամսուն Քոլոնիայի մէջ տեղի ունենալիք գործաւորներու օրինական պաշտպանութեան համար եղած ընդհանուր միջազգային ինկերակցութեան համաժողովին Ֆրանսական կառավարութիւնը իր կողմէ իբր ներկայացուցիչ պիտի ղրկէ առեւտրական նախարարութեան երկու անօրէններ՝ Շարսալ եւ Ֆօնդէն։

★ Լիզպօնայէն օգոստոս 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Պայրունտօի (Բորթուկալեան արեւելեան Ափրիկէ) քնիկները ապստամբած են, բայց արդէն երեք զինուորական գունդերու կողմէ չղթայի մէջ առնուած։

★ Պուլկարական խորհրդարանի արտաքոյ կարգի նստաշրջանը օգոստոս 12ին նախարարապետ Տանէվ փակեց յանուն իշխանին։

★ Սէն-Նազէռէն օգոստոս 12 թուականով կը հեռագրուի թէ աշխատութեան պակասի պատճառաւ նաւաշինութեան գործարաններէն ճամբուած գործաւորներուն թիւը արդէն 2400ի հասած է։

★ Սանդիակօ-տը-Քիլիէն օգոստ. 12 թուականով կը հեռագրուի թէ Առժանդինի հետ կնքուած պայմանագրութիւնները Քիլի խորհրդարանին կողմէ ընդունուեցան բացարձակ մեծամասնութեամբ։ Այդ պայմանագրութիւններէն գլխաւորը, որ կը վերաբերի հաչտարար ատեանի մը կազմութեան, Արժանդինի եւ Քիլիի կառավարութեան միջեւ ծագած վէճերը կարգադրելու համար, ընդունուեցաւ 7ի դէմ 59 ձայնով։ Իսկ այն պայմանագրութիւնը, որ կը պատկանի երկու կառավարութեանց սպառազինութեան սահման մը դնելուն, ընդունուեցաւ 13ի դէմ 59 ձայնով։

★ Օգոստ. 12ին Վոլքան նաւահանգիստին մէջ չինուած Քայզըր Վիլհելմ Բ. ճեպընթաց չոգենաւը, որ կը պատկանի հիւսիսային գերմանական Լոյտ ընկերութեան, ի ներկայութեան Վիլհելմ կայսեր Շեյթլիցի մէջ ջուրը իջուցուեցաւ։

գրուի թէ հարաւ. Ափրիկէի անգլիական կառավարիչը լորտ Միլները բորթուկալեան վերոյիշեալ նահանգիստը ժամանած է եւ հոն մնացած մինչեւ հինգշաբթի օր (երէկ), իբր հիւր՝ Բորթուկալի կառավարութեան կը յուսացուի որ կարեւոր որոշումներ պիտի տուուին Տէլկոա-այի ծոցէ անգլիական յարաբերութեանց առնչեւ բոլորովին բանալու համար։

★ Աւստրիոյ նախարարապետ Ֆօն Քէօրպըր (Հունգարիա) գնաց։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ ԵՒ ԷՏՈՒԸՐՏ Է.

ԼՈՆՏՈՆ. — Օսմ. դեսպանը այսօր, Վեհ. Սուլթանին կողմէ Էտուըրտ թագաւորին մասոյց ականակուռ Խանէտանը-ալ-Օսման պատուանշանը։

ԼԻՕՆ.—Սէն-Շաուի վարժարանին վրայ դրուած կիները վերցնելու մասին վճիռ մը տուած էր վերաքննիչ ատեանը։ Ոստիկանապետը մերժեց կիները վերցնել. խնդիրը կրկին դատաստանի պիտի իյնայ։

ԷՎՒԻՉ.—Օթօմոպիլ մը՝ որուն մէջ կը գտնուէին Պ. Վանտէրպիլթի քեռայրն ու կինը, անիւի մը կոտրելուն հետեւանքով ծառի մը զարնուեցաւ։ Պ. Վանտէրպիլթի քեռայրը՝ Պ. Ֆայր, ինչպէս նաեւ կինը մեռան։ Մեքենավարը ծանր կերպով վիրաւորուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Էտուըրտ թագաւորը Քօուսից մեկնեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր դատարուած Նախարարաց Ժողովրդը զբաղեցաւ Ֆինինգէրի միաբանական հաստատութեանց փակման խնդրով։ Նախարարապետ Պ. Քոմպ հիմնուելով այն պաշտօնական տեղեկագիրներուն վրայ, որոնք ազգայնականներուն՝ միաբանական վարժարաններու փակման առթիւ ունեցած ընթացքին վրայ կը խօսին, յայտարարեց թէ հարկ եղած դատական միջոցները ձեռք պիտի առնուին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռայդերի գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ գաղթային հաւաձայնութիւնը հետեւեալ որոշմանց յանգած է.—Աւստրալիա ծովային նախարարութեան պիտի վճարէ տարեկան 200,000 ոսկի, Բարեյուսոյ գաղութը 50,000 ոսկի, Նոր-Զելանտա 40,000 ոսկի, Նաթալ 35 հազար ոսկի։ Գալով Բանատայի, այս մասին մասնաւոր համաձայնութիւն մը կնքուած է անոր հետ։

ՀՌՈՄ.—Պատրաստութիւններ կը տեսնուին Ռուսիոյ Ջարը ընդունելու համար։ Մատրութիւն կայ հանդէսներուն համար կանգնելու առժամանակեայ չէնք մը՝ հին չինութեանց ձեւով ու գիրքով։

ՄԱՏՐԻՏ.—Արտաքին գործոց նախարարը Թանճերէն ստացաւ հեռագիր մը՝ որ կը ծանուցանէ թէ գերիներու նկատմամբ սկսուած բանակցութիւնները կը վերջանան, եւ թէ կատարեալ գոհացում պիտի տրուի Սպանիոյ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Ջերմաչափը այսօր 58 աստիճան ցոյց կուտար արեւին տակ։

ՀՌՈՄ.—Կը հաստատուի թէ

ՓՈՂԱԿ ԱՌԱՋԻ
ՎԱՀԱԳՆԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Լ.

ՅԱՂԹԱՀԱՐԸ ԻՆ ԱՄԲՈՂՋ ՎԱՐՔԸ ԱՆՑՆԱԼ ՉԷՐ

Յետոյ շարունակեց.

—Չգիտեմ, դուք հաւատալու էք թէ ոչ, սակայն ես ինձ համարեալ եմ ամենաերջանիկ մարդը աշխարհիս երեսին, որովհետեւ ունիմ այնպիսի կին մը, որ ինձ համար ոչ միայն կինն է, այլ եւ ամենամեծ բարեկամը։ Ես ամէն բանէ առաջ կ՚ուզեմ ձեզ ծանօթացնել անոր հետ։ Ան ներկայ է հոս, եւ ես ուզեցի որ ան ալ ներկայ գտնուի մեր խօսակցութեան։ Ես ձեզ կը խոստանամ, որ ան ալ ձեզ պիտի սիրէ, ինչպէս ես կը սիրեմ զայն։ Ես ձեզ կը խոստանամ, որ ան ալ ձեզ պիտի հաւատայ, ինչպէս ես կը հաւատամ։ Ես ձեզ կը խոստանամ, որ ան ալ ձեզ պիտի ներէ, ինչպէս ես կը ներեմ։ Ես ձեզ կը խոստանամ, որ ան ալ ձեզ պիտի սիրէ, ինչպէս ես կը սիրեմ։

Ապա դարձաւ իր կնոջ եւ ըսաւ անոր.

—Ես ձեզ կը ներկայացնեմ պարոն Ալեքսանդր Տիմիտրեան, որ ինձ համար ոչ միայն ընկեր մըն է, այլ եւ եղբայր։ Ես ձեզ կը ներկայացնեմ պարոն Ալեքսանդր Տիմիտրեան, որ ինձ համար ոչ միայն ընկեր մըն է, այլ եւ եղբայր։

Ապա դարձաւ ինծի եւ ըսաւ.

—Ես ձեզ կը ներկայացնեմ իմ կինս, որ ինձ համար ոչ միայն կին մըն է, այլ եւ ընկեր։ Ես ձեզ կը ներկայացնեմ իմ կինս, որ ինձ համար ոչ միայն կին մըն է, այլ եւ ընկեր։

Ես ոտքի ելայ եւ խոնարհեցայ։ Ան ալ ոտքի ելաւ եւ խոնարհեցաւ։ Ես ոտքի ելայ եւ խոնարհեցայ։ Ան ալ ոտքի ելաւ եւ խոնարհեցաւ։

—Ես ձեզ կը սիրեմ, պարոն Տիմիտրեան, ըսաւ ան ինծի։ Ես ձեզ կը սիրեմ, պարոն Տիմիտրեան, ըսաւ ան ինծի։

—Ես ձեզ կը հաւատամ, տիկին, պատասխանեցի ես անոր։ Ես ձեզ կը հաւատամ, տիկին, պատասխանեցի ես անոր։

—Ես ձեզ կը ներեմ, ըսաւ ան ինծի։ Ես ձեզ կը ներեմ, ըսաւ ան ինծի։

Ես ոտքի ելայ եւ ուզեցի հեռանալ։ Ան ալ ոտքի ելաւ եւ ուզեց հեռանալ։ Ես ոտքի ելայ եւ ուզեցի հեռանալ։ Ան ալ ոտքի ելաւ եւ ուզեց հեռանալ